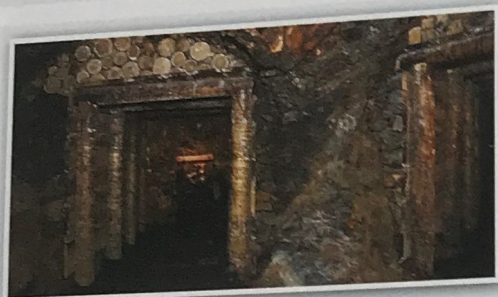

Obr. 1 – Těžba uhlí poblíž Mostu

Obr. 2 – Uranové doly v Jáchymově

? Otázky a úkoly k opakování

1. Jaký je rozdíl mezi obnovitelnými a neobnovitelnými zdroji energie?
2. Které suroviny jsou na našem území již vytěženy?
3. Které suroviny řadíme mezi energetické suroviny a kde se těží?
4. Která města byla známa těžbou zlata a stříbra? Jmenuj alespoň dvě.
5. Jak se liší těžba hnědého a černého uhlí? Které uhlí je kvalitnější?

Co už víme...?

V posledních letech dochází k poklesu těžby, která má v ČR dlouhou tradici. Na našem území jsou bohatá naleziště energetických surovin (hnědé a černé uhlí, ropa, zemní plyn a uran). Významné jsou také nerudní suroviny (kaolin, sklářské písky, vápenec, žula...). Narůstá význam obnovitelných surovin (vítr, voda...).

🦉 Věděli jste, že...?

• Nejvíce nerostných surovin se vytěžilo ve 2. polovině 20. století (socialismus), kdy se těžilo i v ložiscích, která nebyla na suroviny příliš bohatá. Tím došlo k silné devastaci krajiny. Po pádu bývalého režimu došlo k poklesu těžby.

Nerostné suroviny

Těžba nerostných surovin je odvětvím hospodářství, které má na našem území **dlouhou tradici**. Některé suroviny tak byly již **vytěženy**. Jedná se např. o **rudu**.

V minulosti se na našem území těžilo **zlato** a **stříbro**, které se využívalo k ražbě mincí. K významným nalezištím patřila **Kutná Hora**, **Jihlava**, **Jáchymov** či **řeka Otava**, které se říkalo zlatonosná, jelikož se zde zlato získávalo rýžováním. V současnosti jsou ložiska drahých kovů vytěžena. **Nejvýznamnějšími** nerostnými surovinami jsou **suroviny energetické**. Nejdůležitější z nich je **hnědé uhlí**, které se těží v **lomech krušnohorských pánví** (Most → obr. 1, Chomutov, Cheb). **Černé uhlí** se v současnosti těží pouze na **Karvinsku**, ale v minulosti byla významnou oblastí těžby i Ostrava. K energetickým surovinám patří také **ropa** a **zemní plyn**. Česká republika jich **nemá velké zásoby**, naše **ropa je ale poměrně kvalitní**. Ložiska se nacházejí na **jižní Moravě** (Hodonínsko). V minulosti byl významnou energetickou surovinou i **uran** (→ obr. 2), ale těžba této suroviny je v **posledních letech ukončována**. K nejvýznamnějšímu nalezišti patří **Dolní Rožínka** (Českomoravská vrchovina). V minulosti byly významnými oblastmi, kde se těžil uran, Jáchymov, Příbramsko či Česká Třebová.

Naše země je poměrně **bohatá na ložiska nerudních surovin**. K nim patří např. **kaolin**, jehož významná naleziště se nacházejí v **okolí Plzně** a **na Karlovarsku**, a **sklářské písky**. Na tyto suroviny je navázána průmyslová výroba. Významné zastoupení mají i **šterkopísky**, **cihlářské hlíny**, **vápenec** a **žula**, které jsou důležité pro stavebnictví. V současnosti se stále více využívají rovněž **zdroje**, které jsou **obnovitelné** (na rozdíl od výše zmiňovaných) – **sluneční záření**, **vítr**, **voda**, **biomasa**.

Věděli jste, že...?

• Obelisk na Pražském hradě je z leštěné mrákotínské žuly (→ obr. 3).

Obr. 3 – Obelisk na Pražském hradě